

2024-03-14

Justitiedepartementet

RIOs remissvar på betänkandet Stärkt konstitutionell beredskap (SOU 2023:75)

RIO inkommer härmed med yttrande över betänkandet Stärkt konstitutionell beredskap (SOU 2023:75).

RIO tar inte ställning till kommitténs förslag, men vill i sammanhanget framhålla följande när det gäller kommitténs deluppdrag om regeringsformens bestämmelser om krig och krigsfara samt om regeringens normgivningskompetens i allvarliga fredstida kriser.

RIOs synpunkter

RIO representerar de 114 folkhögskolor som drivs av föreningar, folkrörelser och stiftelser, det vill säga de folkhögskolor som är en del av det svenska civilsamhället. RIO delar kommitténs uppfattning om att civilsamhället ofta är till stor hjälp för samhället i samband med kriser.¹ Folkhögskolorna bidrar även till att uppfylla det i regeringsformen uttryckta målet om den enskildes välfärd i form av rätt till utbildning. Ett mål som gäller även vid kriser.²

Från och med 2016 erbjöd folkhögskolor insatsen Svenska från dag ett, under pandemin fortsatte folkhögskolornas verksamheter men i hög utsträckning på distans och folkhögskolor hjälper på olika sätt människor som flytt från Ukraina och omfattas av massflyktsdirektivet att komma in i det svenska samhället, bland annat genom att lära ut svenska och om hur vårt samhälle fungerar. Detta som några exempel på civilsamhällets och folkhögskolans bidrag till att samhällsviktig verksamhet kan fungera i kristider. Folkhögskolan är också, i en tid av urbanisering, en av få institutioner med verksamhet spridd över landet. Den är således viktig för beredskapen på mindre orter och landsbygd.

RIO besitter stor kunskap om utbildningsformen och förutsättningarna för rörelsefolkhögskolorna och vill påtala att det är värdefullt att lagstiftaren alltid, även i akuta lägen, strävar efter att hämta in upplysningar från vår organisation i beredningen av regler som kan påverka rörelsefolkhögskolornas verksamhet. Detta för att säkerställa att regleringen blir ändamålsenlig, tillämpningsbar och ger rörelsefolkhögskolorna goda förutsättningar.

Avslutningsvis vill RIO betona att rörelsefolkhögskolor kan utgöra en effektiv resurs för landets civila försvar som genom sin samhällsviktiga verksamhet stärker Sveriges motståndskraft. Syftet med svensk krisberedskap är bland annat att värna samhällets funktionalitet och förmågan att upprätthålla våra

---

¹ Se sid. 122

² Se sid. 150

grundläggande värden som demokrati.³ Landets rörelsefolkhögskolor är viktiga aktörer för demokratin. Som framgår av betänkandet finns det rapportering om att demokratin försvagas runtom i Europa.⁴ Rörelsefolkhögskolornas arbete med demokratistärkande insatser är av stor betydelse för att kunna bryta den negativa utvecklingen och stärka samhällets beredskap.

Anna Ekström

Ordförande

Olle Westberg

Generalsekreterare

---

³ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/krisberedskap/>

⁴ Se sid. 411